

Suvestinė redakcija nuo 2021-07-01 iki 2022-03-22

Įstatymas paskelbtas: Lietuvos aidas 1991, Nr. [249-0](#), i. k. 0911010ISTA00I-2044

TAR pastaba. *Kituose teisės aktuose vartojama sąvoka „nedidelių specialiųjų poreikių lygis“ atstoja sąvoką „vidutinių specialiųjų poreikių lygis“.*

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-215](#), 2021-03-25, paskelbta TAR 2021-03-31, i. k. 2021-06552

Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 2, 16, 18 ir 20-1 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 25-1 straipsniu įstatymas

Nauja redakcija nuo 2005-07-01:

Nr. [IX-2228](#), 2004-05-11, Žin. 2004, Nr. 83-2983 (2004-05-22), i. k. 1041010ISTA0IX-2228

LIETUVOS RESPUBLIKOS NEĮGALIŲJŲ SOCIALINĖS INTEGRACIJOS ĮSTATYMAS

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo tikslas

1. Šio Įstatymo tikslas – užtikrinti neįgaliųjų lygias teises ir galimybes visuomenėje, nustatyti neįgaliųjų socialinės integracijos principus, apibrėžti socialinės integracijos sistemą ir jos prielaidas bei sąlygas, neįgaliųjų socialinę integraciją įgyvendinančias institucijas, neįgalumo lygio, darbingumo lygio, specialiųjų poreikių lygio ir specialiųjų poreikių nustatymą bei jų tenkinimą, profesinės rehabilitacijos paslaugų teikimą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1261](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10487

2. Šis Įstatymas taikomas Lietuvos Respublikos piliečiams, kitos Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominės erdvės susitarimą sudariusios valstybės piliečiams ir jų šeimos nariams, kuriems išduoti dokumentai, patvirtinantys jų teisę gyventi Lietuvos Respublikoje, asmenims, kuriems, vadovaujantis Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentais, turi būti taikomas šis Įstatymas, užsieniečiams, turintiems Lietuvos Respublikoje ilgalaikio gyventojų leidimą gyventi Europos Sąjungoje, užsieniečiams, kuriems suteiktas prieglobstis Lietuvos Respublikoje, ir Australijos, Japonijos, Jungtinių Amerikos Valstijų, Kanados, Naujosios Zelandijos, Pietų Korėjos piliečiams, kuriems išduoti leidimai laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, ir jų šeimos nariams, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos įstatyme „Dėl užsieniečių teisinės padėties“, kuriems išduoti leidimai laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės piliečiams, kuriems išduoti leidimai laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, ir jų šeimos nariams, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos įstatyme „Dėl užsieniečių teisinės padėties“, kuriems išduoti dokumentai, suteikiantys teisę gyventi Lietuvos Respublikoje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2357](#), 2016-05-17, paskelbta TAR 2016-05-24, i. k. 2016-13918

Nr. [XIII-445](#), 2017-06-15, paskelbta TAR 2017-06-27, i. k. 2017-10807

Nr. [XIII-2343](#), 2019-07-16, paskelbta TAR 2019-07-26, i. k. 2019-12409

3. Šio Įstatymo 20 ir 23 straipsniai taip pat taikomi Lietuvos Respublikoje gyvenantiems užsieniečiams, kuriems leidimas laikinai gyventi išduotas kaip ketinantiems dirbti Lietuvos Respublikoje aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujančią darbą, kaip ši sąvoka apibrėžta tai reglamentuojančiuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

4. Neteko galios nuo 2016-09-01

Straipsnio dalies naikinimas:

Nr. [XII-2357](#), 2016-05-17, paskelbta TAR 2016-05-24, i. k. 2016-13918

5. Šio Įstatymo nuostatos suderintos su Europos Sąjungos teisės aktu, nurodytą šio Įstatymo priede, nuostatomis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1488](#), 2011-06-21, Žin., 2011, Nr. 85-4134 (2011-07-13), i. k. 1111010ISTA0XI-1488

2 straipsnis. Pagrindinės šio Įstatymo sąvokos

1. **Aplinka** – neįgaliojo viešojo ir asmeninio gyvenimo bei veiklos sąlygos ir galimybės laisvai judėti, naudotis visuomenėje teikiamomis paslaugomis, gauti reikiamą informaciją, bendrauti ir dalyvauti visose visuomenės gyvenimo srityse.

2. **Aplinkos veiksniai** – išorinės aplinkybės, lengvinančios arba trukdančios neįgaliojo gyvenimui ir veiklai. Aplinkos veiksniai neįgaliojo socialinei integracijai gali būti palankūs arba nepalankūs.

3. **Asmeninė pagalba** – asmeninio asistento individualiai teikiama pagalba neįgaliajam atlikti darbus ir vykdyti veiklas, kurių dėl negalios jis negali atlikti savarankiškai ir kurie būtini siekiant gyventi savarankiškai ir veikti visose gyvenimo srityse.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-215](#), 2021-03-25, paskelbta TAR 2021-03-31, i. k. 2021-06552

4. **Asmeninis asistentas** – fizinis asmuo, teikiantis asmeninę pagalbą neįgaliajam, su kuriuo jis nėra susijęs artimais giminystės ryšiais.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-215](#), 2021-03-25, paskelbta TAR 2021-03-31, i. k. 2021-06552

5. **Darbingumo lygis** – asmens pajėgumas įgyvendinti anksčiau įgytą profesinę kompetenciją ar įgyti naują profesinę kompetenciją arba atlikti mažesnės profesinės kompetencijos reikalaujančius darbus.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIV-215](#), 2021-03-25, paskelbta TAR 2021-03-31, i. k. 2021-06552

6. **Finansinės pagalbos priemonės** – socialinė pinigine parama, tikslinės kompensacijos ir išmokos bei lengvatos. Šios priemonės skirtos neįgaliųjų specialiesiems poreikiams tenkinti bei materialinės padėties garantijoms užtikrinti.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIV-215](#), 2021-03-25, paskelbta TAR 2021-03-31, i. k. 2021-06552

7. **Medicininė rehabilitacija** – asmens sveikatos priežiūros paslaugų rūšis, apimanti kompleksinę rehabilitacijos priemonių taikymą (sugrąžinant, kompensuojant sutrikusias funkcijas, palaikant pasiektą lygį) siekiant didžiausio galimo fizinio, psichinio, socialinio asmens savarankiškumo.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIV-215](#), 2021-03-25, paskelbta TAR 2021-03-31, i. k. 2021-06552

8. **Neįgalumas** – dėl asmens kūno sandaros ir funkcijų sutrikimo bei nepalankių aplinkos veiksnių sąveikos atsiradęs ilgalaikis sveikatos būklės pablogėjimas, dalyvavimo visuomenės gyvenime ir veiklos galimybių sumažėjimas.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIV-215](#), 2021-03-25, paskelbta TAR 2021-03-31, i. k. 2021-06552

9. **Neįgalumo lygis** – kompleksiškai įvertinus nustatytas asmens sveikatos būklės, savarankiškumo kasdienėje veikloje ir galimybių ugdytis netekimo mastas.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIV-215](#), 2021-03-25, paskelbta TAR 2021-03-31, i. k. 2021-06552

10. **Neįgalusis** – asmuo, kuriam šio Įstatymo nustatyta tvarka nustatytas neįgalumo lygis

arba 55 procentų ir mažesnis darbingumo lygis, arba specialiųjų poreikių lygis.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-791](#), 2010-04-29, Žin., 2010, Nr. 60-2958 (2010-05-25), i. k. 1101010ISTA00XI-791

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIV-215](#), 2021-03-25, paskelbta TAR 2021-03-31, i. k. 2021-06552

11. Profesinė reabilitacija – asmens darbingumo, profesinės kompetencijos bei pajėgumo dalyvauti darbo rinkoje atkūrimas arba didinimas ugdymo, socialinio, psichologinio, reabilitacijos ir kitomis poveikio priemonėmis.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIV-215](#), 2021-03-25, paskelbta TAR 2021-03-31, i. k. 2021-06552

12. Specialusis poreikis – specialiosios pagalbos reikmė, atsirandanti dėl asmens įgimtų ar įgytų ilgalaikių sveikatos sutrikimų (neįgalumo ar darbingumo netekimo) ir nepalankių aplinkos veiksnių.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIV-215](#), 2021-03-25, paskelbta TAR 2021-03-31, i. k. 2021-06552

13. Specialiosios pagalbos priemonės – specialiojo poreikio tenkinimo priemonės, kurių tikslas – jas gaunančiam neįgaliajam užtikrinti lygias ugdymo, profesines, socialines bei visaverčio integravimosi į visuomenę galimybes.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIV-215](#), 2021-03-25, paskelbta TAR 2021-03-31, i. k. 2021-06552

14. Specialiųjų poreikių lygis – asmens, sukakusio senatvės pensijos amžių, savarankiškumo netekimo mastas, nustatomas atsižvelgiant į asmens specialiuosius poreikius.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1261](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10487

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIV-215](#), 2021-03-25, paskelbta TAR 2021-03-31, i. k. 2021-06552

15. Specialiųjų ugdymosi poreikių asmuo – asmuo, kurio galimybės dalyvauti ugdymo procese ir visuomenės gyvenime yra ribotos dėl įgimtų ar įgytų ilgalaikių sveikatos sutrikimų (neįgalumo ar darbingumo netekimo).

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-1261](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10487

Nr. [XIV-215](#), 2021-03-25, paskelbta TAR 2021-03-31, i. k. 2021-06552

16. Socialinė reabilitacija – socialinio poveikio priemonių visuma, skatinanti neįgaliųjų socialinį savarankiškumą, dalyvavimo galimybių didėjimą ir veiklos ribojimo mažėjimą siekiant užtikrinti lygias teises ir galimybes dalyvauti visuomenės gyvenime.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-1261](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10487

Nr. [XIV-215](#), 2021-03-25, paskelbta TAR 2021-03-31, i. k. 2021-06552

17. Techninės pagalbos priemonės – bet koks neįgaliųjų naudojamas specialus ar standartinis gaminy, įrankis, įranga ar techninė sistema, padedantys išvengti, kompensuoti, sumažinti arba pašalinti sutrikusių funkcijų įtaką sveikatos būklei, asmens savarankiškumui, ugdymuisi, darbinei veiklai.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-1261](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10487

Nr. [XIV-215](#), 2021-03-25, paskelbta TAR 2021-03-31, i. k. 2021-06552

18. Ugdymas – mokymas, lavinimas, įgūdžių, gebėjimų ir vertybinių nuostatų formavimas.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-1261](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10487

Nr. [XIV-215](#), 2021-03-25, paskelbta TAR 2021-03-31, i. k. 2021-06552

3 straipsnis. Pagrindiniai neįgaliųjų socialinės integracijos principai

Neįgaliųjų socialinė integracija organizuojama vadovaujantis šiais principais:

- 1) lygių teisių – neįgalieji turi tokias pačias teises kaip ir kiti visuomenės nariai;
- 2) lygių galimybių – neįgaliesiems, kaip ir kitiems visuomenės nariams, sudaromos tokios pat ugdymosi, darbo, laisvalaikio leidimo, dalyvavimo visuomenės, politiniame ir bendruomenės gyvenime galimybės. Tik tais atvejais, kai tokios pat sąlygos ir priemonės yra neveiksmingos, numatomos specialiosios priemonės, gerinančios neįgaliųjų padėtį;
- 3) diskriminavimo prevencijos – neįgalieji apsaugomi nuo bet kokios diskriminacijos ar išnaudojimo;
- 4) visapusiško dalyvavimo – visais lygmenimis visi su neįgaliųjų gyvenimu ir veikla susiję klausimai sprendžiami derinant su jais ir (ar) jų atstovais pagal įstatymą bei atsižvelgiant į jų patirtį;
- 5) savarankiškumo ir pasirinkimo laisvės užtikrinimo – neįgalieji nuolat skatinami būti savarankiški;
- 6) prieinamumo – neįgaliesiems sudaromos sąlygos veiklai visose gyvenimo srityse ir galimybė naudotis ištekliais;
- 7) neįgalumo kompensavimo – neįgalumo pasekmės kompensuojamos neįgaliesiems skirtomis įvairiomis piniginių ir nepiniginės paramos formomis;
- 8) decentralizacijos – pagalba neįgaliesiems priartinama prie jų gyvenamosios vietos, bendruomenė įtraukiama į socialinę neįgaliųjų reabilitaciją;
- 9) destigmatizacijos – visuomenė šviečiama siekiant šalinti neigiamas nuostatas ir stereotipus, susijusius su neįgaliaisiais;
- 10) perimamumo ir lankstumo – visos institucijos veikia darniai teikdamos socialines paslaugas ir ugdydamos neįgaliuosius;
- 11) skirtingų poreikių tenkinimo – neįgalieji sudaro labai įvairialypę visuomenės grupę, todėl, teikiant paramą, atsižvelgiama į skirtingus neįgaliųjų poreikius.

4 straipsnis. Gestų kalba

Gestų kalba yra kurčiųjų gimtoji kalba.

ANTRASIS SKIRSNIS NEĮGALIŲJŲ SOCIALINĖS INTEGRACIJOS SISTEMA IR JOS PRIELAIDOS BEI SĄLYGOS

5 straipsnis. Neįgaliųjų socialinės integracijos sistema

1. Neįgaliųjų socialinės integracijos sistemą sudaro medicininės, profesinės ir socialinės reabilitacijos paslaugų teikimas, specialiųjų poreikių tenkinimas specialiosios pagalbos priemonėmis, neįgaliųjų užimtumo rėmimas, socialinės paramos teikimas, Valstybinio socialinio draudimo fondo pensijų ir išmokų skyrimas ir mokėjimas, Privalomojo sveikatos draudimo fondo išmokų skyrimas ir mokėjimas, ugdymo paslaugų teikimas, lygių galimybių dalyvauti kultūros, sporto ir kitose visuomenės gyvenimo srityse užtikrinimas.

2. Neįgaliųjų socialinės integracijos sistema finansuojama iš valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų, Valstybinio socialinio draudimo fondo, Privalomojo sveikatos draudimo fondo, Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir kitų teisėtai įgytų lėšų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1344](#), 2018-06-28, paskelbta TAR 2018-07-05, i. k. 2018-11442

6 straipsnis. Informacijos teikimas

Visos valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos teikia neįgaliesiems, jų šeimos nariams arba jų atstovams pagal įstatymą, specialistams, dirbantiems neįgaliųjų socialinės integracijos srityje, informaciją apie įgyvendinamas ir numatomas įgyvendinti neįgaliųjų socialinės integracijos politikos priemones ir projektus, teikiamas paslaugas ir materialinę paramą. Visa informacija neįgaliesiems turi būti teikiama jiems prieinama forma.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-3119](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-07-09, i. k. 2020-15356

7 straipsnis. Neįgaliųjų asmens sveikatos priežiūra

1. Kad būtų užtikrintos lygios neįgaliųjų teisės asmens sveikatos priežiūros srityje, neįgaliesiems asmens sveikatos priežiūros paslaugos teikiamos tokio pat lygio ir pagal tą pačią sistemą kaip ir kitiems visuomenės nariams.

2. Neįgaliesiems taikomos prevencijos priemonės, padedančios išvengti komplikacijų ir darbingumo lygio mažėjimo.

3. Už tinkamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų neįgaliesiems teikimo ir komplikacijų bei darbingumo lygio mažėjimo prevencijos priemonių organizavimą bei šių paslaugų kokybės užtikrinimą atsako Sveikatos apsaugos ministerija.

8 straipsnis. Medicininės reabilitacijos paslaugos

1. Medicininės reabilitacijos paslaugos yra skirtos asmens funkcei būklei maksimaliai pagerinti, sveikatos būklei stabilizuoti ir fiziniam bei socialiniam savarankiškumui atkurti.

2. Medicininės reabilitacijos paslaugos gali būti teikiamos kartu su profesinės ir socialinės reabilitacijos paslaugomis.

3. Už medicininės reabilitacijos paslaugų teikimo organizavimą ir šių paslaugų kokybės užtikrinimą atsako Sveikatos apsaugos ministerija.

9 straipsnis. Profesinės reabilitacijos paslaugos

1. Profesinės reabilitacijos paslaugomis siekiama ugdyti arba atkurti asmenų darbingumą ir didinti jų įsidarbinimo galimybes.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1488](#), 2011-06-21, *Žin.*, 2011, Nr. 85-4134 (2011-07-13), i. k. 1111010ISTA0XI-1488

2. Skiriamos šios pagrindinės profesinės reabilitacijos paslaugos: profesinis orientavimas, konsultavimas, profesinių gebėjimų įvertinimas, atkūrimas arba naujų išugdymas, perkvalifikavimas. Šios paslaugos skirtos asmens darbingumui atkurti ir galimybėms savarankiškai įsidarbinti ar dalyvauti įdarbinimo programose didinti.

3. Už profesinės reabilitacijos paslaugų teikimo organizavimą atsako Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Šią funkciją ji įgyvendina pasitelkdama Užimtumo tarnybą prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir kitas valstybės institucijas ir įstaigas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1488](#), 2011-06-21, *Žin.*, 2011, Nr. 85-4134 (2011-07-13), i. k. 1111010ISTA0XI-1488

Nr. [XIII-952](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21663

4. Už profesinės reabilitacijos specialistų, gebančių įvertinti ir skatinti asmens darbingumą, rengimą ir kvalifikacijos tobulinimą atsako Švietimo ir mokslo ministerija. Šią funkciją ji įgyvendina bendradarbiaudama su Sveikatos apsaugos ministerija bei Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

10 straipsnis. Socialinės reabilitacijos paslaugos

1. Socialinės reabilitacijos paslaugos teikiamos asmenims siekiant suformuoti arba atkurti jų socialinius ir savarankiško gyvenimo įgūdžius, padėti įsigyti išsilavinimą, užtikrinti galimybes dalyvauti visuomenės gyvenime bei darbo rinkoje.

2. Skiriamos šios pagrindinės socialinės reabilitacijos paslaugos: socialinių ir savarankiško gyvenimo įgūdžių ugdymas, palaikymas bei atkūrimas, motyvacijos įsigyti išsilavinimą ir dirbti didinimas, meninių, sportinių bei kitų gebėjimų lavinimas.

3. Už socialinės reabilitacijos paslaugų teikimo organizavimą ir šių paslaugų kokybės užtikrinimą atsako Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir savivaldybių institucijos.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-791](#), 2010-04-29, *Žin.*, 2010, Nr. 60-2958 (2010-05-25), i. k. 1101010ISTA00XI-791

11 straipsnis. Aplinkos prieinamumas

1. Reikalavimai dėl neįgaliesiems fiziškai tinkamos aplinkos visose gyvenimo srityse įgyvendinami atliekant teritorijų planavimą ir statinių projektavimą bei viešosios paskirties pastatų, būsto ir jo aplinkos, viešojo transporto objektų, skirtų keleiviams aptarnauti, ir jų infrastruktūros, informacinės aplinkos pritaikymą neįgaliųjų specialiesiems poreikiams.

2. Už aplinkos pritaikymo neįgaliųjų specialiesiems poreikiams statybos normatyvinių techninių dokumentų parengimą ir jų įgyvendinimo priežiūrą atsako Aplinkos ministerija.

3. Už objektų pritaikymą neįgaliųjų specialiesiems poreikiams atsako savivaldybių institucijos ir šio straipsnio 1 dalyje nurodytų objektų savininkai bei naudotojai. Sprendimą pritaikyti daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektus neįgaliųjų specialiesiems poreikiams priima butų ir kitų patalpų savininkai Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka. Jeigu butų ir kitų patalpų savininkų susirinkime priimamas sprendimas nepritaikyti daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų neįgaliųjų specialiesiems poreikiams, sprendimą, ar pritaikyti daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektus neįgaliųjų specialiesiems poreikiams, kai toks pritaikymas finansuojamas ne iš bendrojo naudojimo objektų savininkų lėšų, priima savivaldybės vykdomoji institucija, gavusi buto ir kitų patalpų savininko prašymą dėl būsto pritaikymo neįgaliajam, vadovaudamasi socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta būsto pritaikymo neįgaliesiems tvarka. Sprendimą pritaikyti daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektus neįgaliųjų specialiesiems poreikiams, kai toks pritaikymas finansuojamas ne iš bendrojo naudojimo objektų savininkų lėšų, priėmusi savivaldybės vykdomoji institucija užtikrina, kad daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų pritaikymas neįgaliųjų specialiesiems poreikiams turi būti atliktas nesumažinant kitų daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkų nekilnojamojo turto vertės. Už daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų pritaikymą neįgaliųjų specialiesiems poreikiams, kai toks pritaikymas finansuojamas ne iš bendrojo naudojimo objektų savininkų lėšų, atsako savivaldybės vykdomoji institucija.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2357](#), 2016-05-17, paskelbta TAR 2016-05-24, i. k. 2016-13918

4. Už informacinės aplinkos neįgaliesiems pritaikymo organizavimą atsako Vyriausybės įgaliota institucija.

12 straipsnis. Neįgaliųjų ugdymas

1. Visi neįgalieji turi teisę būti ugdomi, nesvarbu, koks jų neįgalumo lygis ar darbingumo lygis.

2. Neįgalieji ugdomi mokyklose ir kitose įstaigose, kuriose teikiamos ugdymo paslaugos, atsižvelgiant į jų specialiuosius ugdymosi poreikius, sugebėjimus ir fizinę bei psichinę būklę.

3. Neįgaliųjų ugdymo sistemos struktūrą, valdymą bei šių asmenų formaliojo ir neformaliojo ugdymo bei pagalbos jiems pagrindus nustato Švietimo įstatymas ir kiti teisės aktai.

4. Už neįgaliųjų ugdymo kokybę Švietimo įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka atsako Švietimo ir mokslo ministerija, kitos valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos pagal kompetenciją.

13 straipsnis. Neįgaliųjų užimtumas

1. Neįgaliųjų įdarbinimo rėmimą reglamentuoja Darbo kodeksas ir kiti teisės aktai.

2. Darbo terapijos ir bendrojo užimtumo socialinių paslaugų teikimą reglamentuoja Socialinių paslaugų įstatymas ir kiti teisės aktai.

3. Neįgaliųjų darbo sąlygas, darbo laiką, poilsio laiką ir kitas su darbu susijusias garantijas nustato Darbo kodeksas, Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, kiti teisės aktai.

4. Be to, kiti teisės aktai gali nustatyti paramos teikimą įsidarbinti siekiantiems neįgaliesiems ir neįgaliuosius įdarbinusiems darbdaviams.

14 straipsnis. Neįgaliųjų materialinės padėties garantijos

1. Neįgaliųjų pensijų, išmokų ir kompensacijų dydį, jų mokėjimo tvarką, kitas sąlygas nustato Socialinio draudimo pensijų, Valstybinių pensijų, Šalpos pensijų, Ligos ir motinystės socialinio draudimo, Tikslinių kompensacijų įstatymai, šis Įstatymas ir kiti teisės aktai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1261](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10487

2. Be to, kiti teisės aktai gali nustatyti įvairių išmokų ar lengvatų teikimą neįgaliesiems.

15 straipsnis. Kultūrinė veikla ir sportas

1. Už neįgaliųjų integravimą į kultūrinę veiklą, poilsį ir lygių galimybių jiems dalyvauti šiose gyvenimo srityse kartu su kitais visuomenės nariais sudarymą atsako Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliotos institucijos ir savivaldybių institucijos. Į šioje dalyje nurodytą veiklą įtraukiamos ir neįgaliųjų asociacijos bei kitos nevyriausybinės organizacijos. Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliotos institucijos iš valstybės biudžeto lėšų, savivaldybių institucijos iš savivaldybių biudžetų lėšų remia neįgaliųjų asociacijų ir kitų nevyriausybinių organizacijų įgyvendinamas kultūros programas ar projektus ir kitas priemones, skirtas visiems atitinkamoje savivaldybės teritorijoje gyvenantiems neįgaliesiems.

2. Neįgaliųjų sporto sritį, valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšų neįgaliųjų sporto programoms ar projektams skyrimą reglamentuoja Sporto įstatymas ir kiti teisės aktai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-373](#), 2005-10-18, Žin., 2005, Nr. 127-4534 (2005-10-27), i. k. 1051010ISTA000X-373

Nr. [XIII-1553](#), 2018-10-18, paskelbta TAR 2018-10-31, i. k. 2018-17468

TREČIASIS SKIRSNIS NEĮGALIŲJŲ SOCIALINĖS INTEGRACIJOS POLITIKOS FORMAVIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

Pakeistas skirsnio pavadinimas:

Nr. [XII-2357](#), 2016-05-17, paskelbta TAR 2016-05-24, i. k. 2016-13918

16 straipsnis. Neįgaliųjų socialinės integracijos politikos valdymas

1. Neįgaliųjų socialinės integracijos politikos valdymas apima neįgaliųjų socialinės integracijos politikos strateginių tikslų ir pažangos uždavinių nustatymą, priemonių ir projektų planavimą, administravimą, organizavimą, įgaliojimų ir atsakomybės paskirstymą ir priežiūrą.

2. Neįgaliųjų socialinės integracijos politiką formuoja ir įgyvendina:

1) Lietuvos Respublikos Vyriausybė nustato neįgaliųjų socialinės integracijos politikos strateginius tikslus ir (arba) pažangos uždavinius tvirtindama Nacionalinį pažangos planą ir pažangos uždavinius įgyvendinančias nacionalines plėtros programas, kuriose suplanuojamos priemonės šiems uždaviniams pasiekti;

2) Socialinės apsaugos ir darbo ministerija formuoja neįgaliųjų socialinės integracijos politiką, dalyvauja rengiant Nacionalinį pažangos planą dėl nacionalinės neįgaliųjų integracijos politikos strateginių tikslų ir (arba) pažangos uždavinių nustatymo, rengia nacionalines plėtros programas, kuriose suplanuoja pažangos uždavinių įgyvendinimo priemones, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jų įgyvendinimą;

3) ministerijos pagal kompetenciją dalyvauja formuojant neįgaliųjų socialinės integracijos politiką, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą;

4) Neįgaliųjų reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Neįgaliųjų reikalų departamentas), įtraukdamas neįgaliųjų asociacijas, pagal kompetenciją organizuoja neįgaliųjų socialinės integracijos politikos įgyvendinimą ir koordinuoja neįgaliųjų socialinės integracijos politikos įgyvendinimo priemonių ir projektų įgyvendinimą, organizuoja neįgaliųjų socialinės integracijos veiklos rezultatų stebėseną, dalyvauja rengiant Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo stebėsenos ataskaitas;

5) Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba) pagal kompetenciją dalyvauja formuojant ir įgyvendinant neįgaliųjų

socialinės integracijos politiką dėl neįgalumo lygio, darbingumo lygio, profesinės reabilitacijos paslaugų poreikio, specialiųjų poreikių ir specialiųjų poreikių lygio nustatymo;

6) savivaldybės vykdo neįgaliųjų socialinės integracijos, neįgaliųjų specialiųjų poreikių tenkinimo vertinant asmens savarankiškumą kasdienėje veikloje ir teikiant asmeninę pagalbą, bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas, sąlygų neįgaliesiems integruotis į bendruomenę sudarymo ir bendradarbiavimo su neįgaliųjų asociacijomis priemonės ir projektus ir planuoja juos savivaldybės planavimo dokumentuose;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-215](#), 2021-03-25, paskelbta TAR 2021-03-31, i. k. 2021-06552

7) neįgaliųjų asociacijos atstovauja neįgaliųjų interesams, padeda įgyvendinti neįgaliųjų socialinės integracijos priemonės ir projektus: organizuoja socialinės reabilitacijos paslaugų teikimą neįgaliesiems, neįgaliųjų poilsį, sportą, turizmą, kultūrinę veiklą, tarptautinį bendradarbiavimą. Organizuodamos savo veiklą, neįgaliųjų asociacijos bendradarbiauja su valstybės ir savivaldybių institucijomis ir įstaigomis, gali gauti šių institucijų ir įstaigų finansinę paramą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-373](#), 2005-10-18, Žin., 2005, Nr. 127-4534 (2005-10-27), i. k. 1051010ISTA000X-373

Nr. [XIII-3119](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-07-09, i. k. 2020-15356

17 straipsnis. Neįgaliųjų reikalų taryba

1. Neįgaliųjų reikalų taryba yra visuomeninė patariamoji institucija, sudaroma iš valstybės institucijų, neįgaliųjų asociacijų, savivaldybių, akademinės bendruomenės atstovų. Neįgaliųjų reikalų tarybos sudarymo tvarką ir nuostatus tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Neįgaliųjų reikalų tarybos sudėtį tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras.

2. Neįgaliųjų reikalų taryba nagrinėja neįgaliųjų socialinės integracijos klausimus ir teikia pasiūlymus Lietuvos Respublikos Vyriausybei, ministerijoms, kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms dėl neįgaliųjų socialinės integracijos politikos, jos įgyvendinimo, neįgaliųjų visuomeninius santykius reglamentuojančių teisės aktų projektų ir Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos ir jos Fakultatyvaus protokolo įgyvendinimo stebėsenos ataskaitų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-373](#), 2005-10-18, Žin., 2005, Nr. 127-4534 (2005-10-27), i. k. 1051010ISTA000X-373

Nr. [XII-2357](#), 2016-05-17, paskelbta TAR 2016-05-24, i. k. 2016-13918

KETVIRTASIS SKIRSNIS

NEĮGALUMO LYGIO, DARBINGUMO LYGIO, SPECIALIŲJŲ POREIKIŲ LYGIO, SPECIALIOJO NUOLATINĖS SLAUGOS POREIKIO, SPECIALIOJO NUOLATINĖS PRIEŽIŪROS (PAGALBOS) POREIKIO, SPECIALIOJO LENGVOJO AUTOMOBILIO ĮSIGIJIMO IR JO TECHNINIO PRITAIKYMO IŠLAIDŲ KOMPENSACIJOS POREIKIO NUSTATYMAS, PROFESINĖS REABILITACIJOS PASLAUGŲ TEIKIMAS, PROFESINĖS REABILITACIJOS IŠMOKA IR GINČŲ SPRENDIMAS

Pakeistas skirsnio pavadinimas:

Nr. [XIII-1261](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10487

18 straipsnis. Neįgalumo lygi, darbingumo lygi, specialiųjų poreikių lygi, specialųjį nuolatinės slaugos poreikį, specialųjį nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikį, specialųjį lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikį nustatanti įstaiga

1. Neįgalumo lygi, darbingumo lygi, specialiųjų poreikių lygi, specialųjį nuolatinės slaugos poreikį, specialųjį nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikį, specialųjį lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikį nustato Taryba.

2. Taryba priima sprendimus dėl:

- 1) neįgalumo lygio, jo atsiradimo laiko, termino;
- 2) darbingumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino;

3) profesinės reabilitacijos paslaugų poreikio asmenims iki 18 metų, kurie yra (buvo) draudžiami valstybiniu socialiniu draudimu, ir asmenims, vyresniems kaip 18 metų;

4) neįgaliųjų darbo pobūdžio ir sąlygų;

5) specialiojo nuolatinės slaugos poreikio, specialiojo nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikio, specialiojo lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio ir šių poreikių terminų nustatymo;

6) netekto darbingumo procentų;

7) specialiųjų poreikių lygio ir jo termino nustatymo;

8) neįgaliesiems rekomenduojamų specialiosios pagalbos priemonių.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-215](#), 2021-03-25, paskelbta TAR 2021-03-31, i. k. 2021-06552

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1261](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10487

19 straipsnis. Neįgalumo lygio nustatymas

1. Neįgalumo lygis nustatomas asmenims iki 18 metų, išskyrus asmenis, kurie yra (buvo) draudžiami valstybiniu socialiniu draudimu.

2. Neįgalumas gali būti trijų lygių:

1) sunkus neįgalumas – asmens būklė, kai dėl ligos, traumos, sužalojimo, įgimtų arba vaikystėje įgytų sveikatos sutrikimų, aplinkos veiksnių neigiamo poveikio visiškai neįgyjamas asmens amžių atitinkantis savarankiškumas, yra žymiai sumažėjusios galimybės ugdytis ir asmeniui būtina nuolatinė slauga ar priežiūra (pagalba);

2) vidutinis neįgalumas – asmens būklė, kai dėl ligos, traumos, sužalojimo, įgimtų arba vaikystėje įgytų sveikatos sutrikimų, aplinkos veiksnių neigiamo poveikio iš dalies neįgyjamas asmens amžių atitinkantis savarankiškumas, yra sumažėjusios galimybės ugdytis ir asmeniui reikia nuolatinės priežiūros (pagalbos);

3) lengvas neįgalumas – asmens būklė, kai dėl ligos, traumos, sužalojimo, įgimtų arba vaikystėje įgytų sveikatos sutrikimų, aplinkos veiksnių neigiamo poveikio yra nežymiai sumažėjusios asmens galimybės būti savarankiškam ir ugdytis.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1261](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10487

3. Neįgalumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant asmens sveikatos būklę, galimybes būti savarankiškam kasdienėje veikloje, galimybes ugdytis, aplinkos veiksnių įtaką ir kitus svarbius aspektus.

4. Neįgalumo lygis gali būti nustatomas tokiais terminais:

1) 6 mėnesiams, kai neįgalumo lygis vertinamas pirmą kartą ir prognozuojamas asmens sveikatos būklės pasikeitimas, darantis įtaką asmens neįgalumo lygiui, per artimiausius 6 mėnesius;

2) vieniems metams, kai neįgalumo lygis vertinamas pirmą kartą ir (ar) prognozuojamas asmens sveikatos būklės pasikeitimas, darantis įtaką asmens neįgalumo lygiui, per artimiausius 12 mėnesių;

3) 2 metams, kai prognozuojamas asmens sveikatos būklės pasikeitimas, darantis įtaką asmens neįgalumo lygiui, per artimiausius 24 mėnesius;

4) iki asmeniui sukaks 18 metų, kai neprognozuojamas asmens sveikatos būklės pasikeitimas, darantis įtaką asmens neįgalumo lygiui, ir (ar) asmens sveikatos sutrikimai yra nuolatinio, nekintamo pobūdžio.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-355](#), 2013-06-11, *Žin.*, 2013, Nr. 68-3400 (2013-06-28), i. k. 1131010ISTA0XII-355

5. Neįgalumo lygio nustatymo kriterijus ir tvarką nustato sveikatos apsaugos ministras kartu su socialinės apsaugos ir darbo ministru bei švietimo ir mokslo ministru.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1261](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10487

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-355](#), 2013-06-11, *Žin.*, 2013, Nr. 68-3400 (2013-06-28), i. k. 1131010ISTA0XII-355

20 straipsnis. Darbingumo lygio nustatymas

1. Darbingumo lygis nustatomas asmenims nuo 18 metų iki senatvės pensijos amžiaus.
2. Jeigu jaunesnis kaip 18 metų asmuo teisės aktų nustatyta tvarka yra (buvo) draudžiamas valstybiniu socialiniu draudimu, darbingumo lygis nustatomas nesukakusiam 18 metų asmeniui.
3. Darbingumo lygis dėl nelaimingo atsitikimo darbe (tarnyboje), pakeliui į darbą (tarnybą) ar iš darbo (tarnybos) arba susirgimo profesine liga nustatomas asmenims neatsižvelgiant į jų amžių.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1261](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10487

4. Darbingumo lygis nustatomas įvertinus asmens sveikatos būklę ir galimybes atlikti turimos kvalifikacijos darbus, įgyti naują kvalifikaciją ar dirbti darbus, nereikalaujančius profesinės kvalifikacijos po to, kai yra panaudotos visos galimos medicininės ir profesinės reabilitacijos bei specialiosios pagalbos priemonės.

5. Kai dėl asmens sunkių organizmo funkcinų sutrikimų profesinė reabilitacija nėra galima arba dėl asmens amžiaus netikslinga, darbingumo lygis nustatomas vadovaujantis mediciniais kriterijais.

6. Darbingumo lygis nustatomas remiantis asmenį gydančių gydytojų, profesinės reabilitacijos ir kitų specialistų pateiktais dokumentais. Nustatant darbingumo lygį turi teisę dalyvauti asmuo, kurio darbingumo lygis vertinamas, ir (ar) jo atstovas pagal įstatymą. Darbingumo lygį nustatanti institucija gali nuspręsti pakviesti asmenį ir (ar) jo atstavą pagal įstatymą dalyvauti nustatant darbingumo lygį.

7. Darbingumas įvertinamas procentais, jo lygis nustatomas 5 punktų intervalais.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1261](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10487

8. Darbingumo lygis gali būti nustatomas tokiais terminais:

1) 6 mėnesiams, kai darbingumo lygis vertinamas pirmą kartą ir prognozuojamas asmens sveikatos būklės ir profesinių, funkcinų veiksnių pasikeitimas, darantis įtaką asmens darbingumo lygiui, per artimiausius 6 mėnesius;

2) vieniems metams, kai darbingumo lygis vertinamas pirmą kartą ir (ar) prognozuojamas asmens sveikatos būklės ir profesinių, funkcinų veiksnių pasikeitimas, darantis įtaką asmens darbingumo lygiui, per artimiausius 12 mėnesių;

3) 2 metams, kai prognozuojamas asmens sveikatos būklės ir profesinių, funkcinų veiksnių pasikeitimas, darantis įtaką asmens darbingumo lygiui, per artimiausius 24 mėnesius, ir asmenims, kurie mokosi, iki 26 metų;

4) iki profesinės reabilitacijos programos pabaigos, kai asmeniui nustatomas profesinės reabilitacijos poreikis;

5) iki senatvės pensijos amžiaus sukakties dienos, kai neprognozuojamas asmens sveikatos būklės ir profesinių funkcinų veiksnių pasikeitimas, darantis įtaką asmens darbingumo lygiui, ir (ar) asmens sveikatos sutrikimai yra nuolatinio, nekintamo pobūdžio;

6) neterminuotai, kai darbingumo lygis nustatomas dėl nelaimingo atsitikimo darbe ar dėl profesinės ligos.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-355](#), 2013-06-11, *Žin.*, 2013, Nr. 68-3400 (2013-06-28), i. k. 1131010ISTA0XII-355

9. Darbingumo lygio nustatymo kriterijus ir tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras kartu su sveikatos apsaugos ministru.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1261](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10487

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

20¹ straipsnis. Specialiųjų poreikių rūšys, specialiųjų poreikių ir specialiųjų poreikių lygio nustatymas

1. Specialieji poreikiai nustatomi neatsižvelgiant į asmens amžių, neįgalumo lygį ar darbingumo lygį. Nustatomi šių rūšių specialieji poreikiai:

- 1) nuolatinės slaugos;
- 2) nuolatinės priežiūros (pagalbos);
- 3) lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos;
- 4) ugdymo;
- 5) techninės pagalbos priemonių;
- 6) aplinkos ir būsto pritaikymo;
- 7) asmeninės pagalbos.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-215](#), 2021-03-25, paskelbta TAR 2021-03-31, i. k. 2021-06552

2. Specialieji poreikiai nustatomi kompleksiskai vertinant asmens sveikatos būklę ir galimybes būti savarankiškam kasdienėje veikloje. Specialiųjų nuolatinės slaugos, nuolatinės priežiūros (pagalbos) bei lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikių nustatymo tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras kartu su sveikatos apsaugos ministru. Specialiojo ugdymo poreikio nustatymo ir tenkinimo tvarką nustato švietimo ir mokslo ministras. Specialiųjų techninės pagalbos priemonių, aplinkos ir būsto pritaikymo poreikių nustatymo ir tenkinimo tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras.

3. Specialieji nuolatinės slaugos poreikiai gali būti dviejų lygių:

1) pirmojo lygio specialusis nuolatinės slaugos poreikis – nustatomas asmeniui, kuriam dėl pastovaus, negrįžtamo organizmo funkcijų sutrikimo išsivysto negalia, visiškai apribojanti jo savarankiškumą, galimybes orientuotis, judėti, ir kuriam reikalinga nuolatinė 8 valandų per parą ar ilgesnės trukmės slauga;

2) antrojo lygio specialusis nuolatinės slaugos poreikis – nustatomas asmeniui, kuriam dėl pastovaus, negrįžtamo organizmo funkcijų sutrikimo išsivysto negalia, žymiai apribojanti jo savarankiškumą, galimybes orientuotis, judėti, ir kuriam reikalinga nuolatinė 6–7 valandų per parą slauga.

4. Specialieji nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikiai gali būti dviejų lygių:

1) pirmojo lygio specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis – nustatomas asmeniui, kuriam dėl pastovaus, negrįžtamo organizmo funkcijų sutrikimo išsivysto negalia, iš dalies apribojanti jo savarankiškumą ir dalyvavimą visuomenės gyvenime, ir kuriam reikalinga nuolatinė 4–5 valandų per parą kitų asmenų teikiama pagalba;

2) antrojo lygio specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis – nustatomas asmeniui, kuriam dėl pastovaus, negrįžtamo organizmo funkcijų sutrikimo išsivysto negalia, nežymiai apribojanti jo savarankiškumą ir dalyvavimą visuomenės gyvenime, ir kuriam reikalinga nuolatinė ne ilgesnė negu 3 valandų per parą kitų asmenų atliekama priežiūra (pagalba).

5. Asmeniui, kurio judėjimo funkcijų sutrikimas pastovus ir negrįžtamas, nustatomas specialusis lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikis.

6. Kartu su specialiuoju lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikiu asmeniui gali būti nustatytas antrojo lygio specialusis nuolatinės slaugos poreikis arba pirmojo ar antrojo lygio specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, jeigu šio asmens organizmo funkcijų sutrikimai atitinka antrojo lygio specialiojo nuolatinės slaugos arba pirmojo lygio specialiojo nuolatinės priežiūros (pagalbos) ar antrojo lygio specialiojo nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikių nustatymo kriterijus.

7. Specialusis nuolatinės slaugos poreikis, specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis nustatomi tokiais terminais:

1) 6 mėnesiams, kai specialusis nuolatinės slaugos poreikis, specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis vertinami pirmą kartą ir prognozuojamas asmens sveikatos būklės ar savarankiškumo kasdienėje veikloje pasikeitimas per artimiausius 6 mėnesius;

2) vieniems metams, kai specialusis nuolatinės slaugos poreikis, specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis vertinami pirmą kartą ir (ar) prognozuojamas asmens sveikatos būklės ar savarankiškumo kasdienėje veikloje pasikeitimas per artimiausius 12 mėnesių;

3) 2 metams, kai prognozuojamas asmens sveikatos būklės ar savarankiškumo kasdienėje veikloje pasikeitimas per artimiausius 24 mėnesius;

4) neterminuotai, kai neprognozuojamas asmens sveikatos būklės, savarankiškumo kasdienėje veikloje pasikeitimas ir (ar) asmens sveikatos sutrikimai yra nuolatinio, nekintamo pobūdžio.

8. Specialusis lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikis nustatomas tokiais terminais:

1) 6 metams, kai nustatomas specialusis lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikis ir prognozuojamas asmens sveikatos būklės pasikeitimas per artimiausius 72 mėnesius;

2) neterminuotai, kai neprognozuojamas asmens sveikatos būklės, savarankiškumo kasdienėje veikloje pasikeitimas ir (ar) asmens sveikatos sutrikimai yra nuolatinio, nekintamo pobūdžio.

9. Specialiųjų poreikių lygis nustatomas asmenims, sukakusiems senatvės pensijos amžių.

10. Gali būti nustatomi du specialiųjų poreikių lygiai:

1) didelių specialiųjų poreikių lygis – nustatomas asmenims, kuriems nustatytas pirmojo ar antrojo lygio specialusis nuolatinės slaugos poreikis, arba asmenims, kuriems iki senatvės pensijos amžiaus sukakties dienos nustatytas 0–30 procentų darbingumo lygis;

2) vidutinių specialiųjų poreikių lygis – nustatomas asmenims, kuriems nustatytas pirmojo ar antrojo lygio specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, arba asmenims, kuriems iki senatvės pensijos amžiaus sukakties dienos nustatytas 35–55 procentų darbingumo lygis.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-215](#), 2021-03-25, paskelbta TAR 2021-03-31, i. k. 2021-06552

11. Specialiųjų poreikių lygis nustatomas šio straipsnio 7 dalyje nurodytais terminais. Specialiųjų poreikių lygio nustatymo tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras.

12. Specialiojo nuolatinės slaugos, specialiojo nuolatinės priežiūros (pagalbos), specialiojo lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikių nustatymo kriterijus ir tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras kartu su sveikatos apsaugos ministru.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIII-1261](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10487

21 straipsnis. Profesinės reabilitacijos paslaugų poreikio tenkinimas

1. Koks yra profesinės reabilitacijos paslaugų poreikis, nustato Tarnyba.

2. Profesinės reabilitacijos paslaugų poreikio nustatymo kriterijus, profesinės reabilitacijos paslaugų teikimo ir finansavimo taisyklės tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1261](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10487

3. Profesinės reabilitacijos programas įgyvendina asmens sveikatos priežiūros įstaigos, teikiančios reabilitacijos paslaugas, profesinės reabilitacijos centrai, profesinio rengimo ir kitos ugdymo institucijos.

4. Profesinės reabilitacijos paslaugų teikimas finansuojamas iš valstybės biudžeto, Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir kitų teisėtai įgytų lėšų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1344](#), 2018-06-28, paskelbta TAR 2018-07-05, i. k. 2018-11442

22 straipsnis. Profesinės rehabilitacijos išmoka

1. Kai asmuo, dalyvaujantis profesinės rehabilitacijos programoje, yra draudžiamas visų rūšių valstybiniu socialiniu draudimu, jam iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų mokama profesinės rehabilitacijos išmoka. Jos dydis ir mokėjimo tvarka nustatyti Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatyme.

2. Kai asmuo, dalyvaujantis profesinės rehabilitacijos programoje, nedraudžiamas valstybiniu socialiniu draudimu arba draudžiamas tik valstybiniu socialiniu pensijų draudimu, jam Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka iš valstybės biudžeto lėšų mokama dviejų valstybinių socialinio draudimo bazinių pensijų dydžio profesinės rehabilitacijos išmoka.

3. Teisę gauti profesinės rehabilitacijos išmoką turi asmenys, kuriems Tarnyba nustatė profesinės rehabilitacijos paslaugų poreikį ir kurie dalyvauja profesinės rehabilitacijos programoje.

4. Profesinės rehabilitacijos išmoka asmeniui skiriama nuo pirmos dalyvavimo profesinės rehabilitacijos programoje dienos ir mokama kiekvieną mėnesį, bet ne ilgiau kaip 180 kalendorinių dienų. Į šį laikotarpį neįskaičiuojamas laikotarpis, kai dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino profesinės rehabilitacijos programa, kurioje dalyvavo asmuo, yra sustabdyta. Ši išmoka skiriama ir mokama neatsižvelgiant į kitas asmens gaunamas pajamas, taip pat laikotarpiu, kai dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino profesinės rehabilitacijos programa, kurioje dalyvavo asmuo, yra sustabdyta.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2835](#), 2020-03-31, paskelbta TAR 2020-04-07, i. k. 2020-07202

5. Sprendimą dėl profesinės rehabilitacijos išmokos mokėjimo priima šią išmoką skirianti ir mokanti institucija, vadovaudamasi Tarnybos sprendimu dėl profesinės rehabilitacijos paslaugų poreikio.

6. Pasibaigus profesinės rehabilitacijos programai, Tarnyba priima sprendimą dėl asmens darbingumo lygio.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1261](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10487

23 straipsnis. Ginčų dėl Tarnybos priimtų sprendimų nagrinėjimas

1. Ginčus tarp asmens, pensiją ar išmoką mokančios institucijos ir Tarnybos nagrinėja ir sprendžia Ginčų komisija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Komisija).

2. Komisija yra viešasis juridinis asmuo, kurį steigia, Komisijos narių skaičių nustato, jos nuostatus bei ginčų nagrinėjimo tvarką tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras. Komisija yra privalomo išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucija.

3. Komisijos pirmininką ir Komisijos narius 5 metams skiria į pareigas ir atleidžia iš jų socialinės apsaugos ir darbo ministras. Komisijos pirmininkas ir Komisijos nariai į pareigas atrenkami konkurso būdu socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka. Komisijos pirmininku ir Komisijos nariu gali būti skiriamas nepriekaištingos reputacijos Lietuvos Respublikos pilietis, turintis teisės ar sveikatos mokslų magistro kvalifikacinį laipsnį arba jį atitinkantį aukštąjį išsilavinimą ir ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį pagal šioje dalyje nurodytą išsilavinimą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1261](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10487

4. Komisijos pirmininkas ir Komisijos narys gali būti atleistas prieš terminą, kai:

- 1) atsistatydina savo noru;
- 2) praranda Lietuvos Respublikos pilietybę;
- 3) nedarba dėl laikinojo nedarbingumo ilgiau kaip 120 dienų iš eilės ar ilgiau kaip 140 dienų per paskutinius 12 mėnesių;
- 4) įsiteisėja teismo nuosprendis, pagal kurį jis nuteisiamas bausme, dėl kurios negali tęsti darbo;
- 5) šiurkščiai pažeidžia darbo pareigas.

5. Komisijos pirmininkui ir Komisijos nariams draudžiama eiti kitas pareigas, išskyrus dirbti mokslinį ar pedagoginį darbą.

6. Komisijos pirmininkui ir Komisijos nariams darbo užmokestis ir apmokėjimo sąlygos nustatomos pagal Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymą ir kitus teisės aktus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [X-1778](#), 2008-11-06, *Žin.*, 2008, Nr. 131-5028 (2008-11-15), i. k. 1081010ISTA00X-1778

7. Komisijos pirmininkas ir Komisijos nariai gali būti skiriami į tas pačias pareigas ne daugiau kaip dvi kadencijas iš eilės.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1261](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10487

8. Skundas (prašymas) Komisijai gali būti paduodamas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo raštiško Tarnybos priimto sprendimo gavimo dienos. Prie skundo turi būti pridedamas Tarnybos priimto sprendimo ir dokumentų, kurių reikia skundui (prašymui) pagrįsti, patvirtintos kopijos.

9. Visi skundai (prašymai) nagrinėjami ir sprendimai priimami Komisijos posėdžiuose; juos organizuoja ir jiems vadovauja Komisijos pirmininkas.

10. Komisijos sprendimas priimamas, kai už jį balsuoja dauguma Komisijos narių. Jeigu balsai pasiskirsto po lygiai, lemia Komisijos pirmininko balsas. Kai Komisijos pirmininko nėra, laikinai jį pavaduoja vienas iš jos narių, paskirtas Komisijos pirmininko.

11. Komisija sprendimą turi priimti ne vėliau kaip per 30 dienų nuo skundo (prašymo) gavimo dienos.

12. Komisijos sprendimas turi būti pagrįstas išnagrinėtais dokumentais ir įstatymų bei kitų teisės aktų normomis.

13. Komisija priima vieną iš šių sprendimų:

1) skundą (prašymą) atmesti Tarnybos sprendimą paliekant nepakeistą;

2) skundą (prašymą) patenkinti įpareigojant Tarnybą per Komisijos nustatytą laiką pakeisti sprendimą.

14. Komisijos sprendimas įstatymų nustatyta tvarka gali būti skundžiamas teismui. Tais atvejais, kai per šiame įstatyme nustatytą terminą Komisija sprendimo nepriima, Tarnybos priimtas sprendimas įstatymų nustatyta tvarka gali būti skundžiamas teismui.

15. Skundo (prašymo) apskundimas teismui Komisijos sprendimo vykdymo nesustabdo.

16. Komisija, nagrinėdama skundus (prašymus), privalo vadovautis pagarbos žmogaus teisėms, teisingumo, sąžiningumo ir protingumo principais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-373](#), 2005-10-18, *Žin.*, 2005, Nr. 127-4534 (2005-10-27), i. k. 1051010ISTA000X-373

PENKTASIS SKIRSNIS SPECIALIŲJŲ POREIKIŲ TENKINIMAS

Pakeistas skirsnio pavadinimas:

Nr. [XIII-1261](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10487

24 straipsnis. Specialiųjų poreikių tenkinimas

1. Neįgaliųjų specialieji poreikiai tenkinami neatsižvelgiant į neįgaliųjų amžių, neįgalumo lygį ar darbingumo lygį ir siekiant užtikrinti lygias teises ir galimybes visose gyvenimo srityse.

2. Specialieji poreikiai tenkinami šiose neįgaliųjų veiklos srityse: buityje ir asmeniniame gyvenime, ugdymo srityje, darbinėje veikloje, visuomeniniame gyvenime.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-373](#), 2005-10-18, *Žin.*, 2005, Nr. 127-4534 (2005-10-27), i. k. 1051010ISTA000X-373

Nr. [XIII-1261](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10487

25 straipsnis. Aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis

1. Skiriamos šios techninės pagalbos priemonių rūšys:

- 1) gydymo ir funkcinio lavinimo priemonės;
- 2) įtvarai (ortezai) ir protezai (išskyrus endoprotezus);
- 3) asmeninės apsaugos ir priežiūros priemonės;
- 4) asmens judėsenos priemonės;
- 5) judėsenos namuose priemonės (įskaitant valgymo ir gėrimo įtaisus);
- 6) butų ir kitų patalpų baldai ir pagalbiniai įtaisai (įskaitant poilsio ir darbo baldus, taip pat baldų priedėlius ir gyvenamosios, darbo bei mokomosios aplinkos pritaikymo priemones);
- 7) bendravimo, informavimo ir signalizavimo priemonės (įskaitant skaitymo, rašymo, telefono ryšio priemones ir apsaugos signalizatorius);
- 8) produktų ir prekių naudojimo priemonės.

2. Techninės pagalbos priemonių poreikį nustato Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos asmens sveikatos priežiūros įstaigų reabilitacijos specialistai ar (ir) savivaldybių administracijų padalinių, atsakingų už socialinių paslaugų organizavimą ir administravimą, sudarytos komisijos (į šias komisijas turi būti įtraukti medicininės reabilitacijos ir socialinio darbo specialistai), ar (ir) ugdymo įstaigos specialiojo ugdymo komisijos, ar (ir) pedagoginės psichologinės tarnybos.

3. Aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis organizuojamas fiziniams asmenims, kuriems nustatytas techninės pagalbos priemonių poreikis, perduodant reikalingas techninės pagalbos priemones nuosavybėn ir (ar) panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis ir (ar) kompensuojant jiems reikalingų techninės pagalbos priemonių įsigijimo išlaidas arba techninės pagalbos priemones perduodant panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis savivaldybėms, kurios perduoda fiziniams asmenims reikalingas techninės pagalbos priemones nuosavybėn ir (ar) panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis. Aprūpinimą techninės pagalbos priemonėmis pagal kompetenciją organizuoja ir aprūpinimo atitinkamomis techninės pagalbos priemonėmis tvarką nustato sveikatos apsaugos ministras, socialinės apsaugos ir darbo ministras bei švietimo ir mokslo ministras.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2357](#), 2016-05-17, paskelbta TAR 2016-05-24, i. k. 2016-13918

25¹ straipsnis. Asmeninės pagalbos teikimas, apmokėjimas ir finansavimas

1. Asmeninės pagalbos poreikis nustatomas individualiai kiekvienam neįgaliajam, vertinant kompleksiskai sveikatos būklę ar organizmo funkcinį sutrikimą, galimybes atlikti darbus ir vykdyti veiklas, kurie yra būtini siekiant gyventi savarankiškai ir veikti visose gyvenimo srityse.

2. Neįgaliojo, pageidaujančio gauti asmeninę pagalbą, asmeninės pagalbos poreikį neįgaliojo prašymu nustato socialiniai darbuotojai, paskirti savivaldybės vykdomosios institucijos nustatyta tvarka. Asmeninės pagalbos poreikio nustatymo ir asmeninės pagalbos teikimo tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras. Sprendimą dėl asmeninės pagalbos skyrimo, sustabdymo, atnaujinimo, pratęsimo ir nutraukimo priima socialinio darbuotojo, nustačiusio asmeninės pagalbos poreikį, teikimu savivaldybės vykdomoji institucija. Asmeninės pagalbos poreikis nustatomas vieniems metams nuo sprendimo dėl asmeninės pagalbos skyrimo priėmimo dienos.

3. Asmeninis asistentas, pradėdamas teikti asmeninio asistento paslaugas, turi būti išklauses įžanginius individualios priežiūros personalo mokymus, jeigu neturi Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyto išsilavinimo arba nėra įgijęs socialinio darbuotojo padėjėjo, lankomosios priežiūros ar asmeninio asistento kvalifikacijos pagal socialinių darbuotojų padėjėjo, lankomosios priežiūros ar asmeninio asistento profesinio mokymo programą. Įžanginiai individualios priežiūros personalo mokymai vykdomi pagal individualios priežiūros personalo profesinės kompetencijos tobulinimo programas socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka.

4. Už asmeninės pagalbos teikimo organizavimą ir jos kokybės užtikrinimą atsako savivaldybių institucijos.

5. Neįgaliojo mokėjimo už asmeninę pagalbą dydis negali viršyti 20 procentų asmeninės pagalbos teikimo išlaidų dydžio ir negali būti didesnis negu 20 procentų neįgaliojo pajamų, nustatytų ir apskaičiuojamų vadovaujantis Socialinių paslaugų įstatymo 30 straipsniu. Asmeninė

pagalba teikiama nemokamai neįgaliajam, kurio pajamos yra mažesnės negu 2 valstybės remiamų pajamų dydžiai. Neįgaliojo mokėjimo už asmeninę pagalbą dydį nustato savivaldybės vykdomoji institucija, vadovaudamasi Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

6. Valstybės biudžeto lėšų asmeninei pagalbai teikti paskirstymo, pervedimo, naudojimo, atsiskaitymo ir kontrolės tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIV-215](#), 2021-03-25, paskelbta TAR 2021-03-31, i. k. 2021-06552

26 straipsnis. Finansinės pagalbos priemonės

1. Skiriamos šios finansinės pagalbos priemonių neįgaliesiems rūšys: socialinė pinigine parama, tikslinės kompensacijos ir išmokos bei lengvatos.

2. Socialinė pinigine parama skiriama siekiant užtikrinti neįgaliųjų materialinės padėties garantijas.

3. Tikslinės kompensacijos ir išmokos skiriamos siekiant neįgaliesiems kompensuoti specialiųjų poreikių tenkinimo išlaidas.

4. Lengvatos teikiamos siekiant neįgaliesiems užtikrinti specialiųjų poreikių tenkinimą tais atvejais, kai kitomis specialiosios pagalbos priemonėmis nėra galimybių patenkinti šiuos poreikius.

5. Finansinės pagalbos priemonių teikimą reglamentuoja šis Įstatymas ir kiti teisės aktai.

27 straipsnis. Socialinės paslaugos

Neįgaliesiems teikiamų socialinių paslaugų sampratą, teises į socialines paslaugas, socialinių paslaugų valdymo, teikimo, skyrimo ir gavimo sąlygas, socialinių paslaugų kontrolės ir priežiūros, pirkimo, finansavimo, mokėjimo už socialines paslaugas principus apibrėžia Socialinių paslaugų įstatymas ir kiti teisės aktai.

28 straipsnis. Specialiosios pagalbos priemonių finansavimas

Specialiosios pagalbos priemonių teikimas finansuojamas iš valstybės ir savivaldybių biudžetų, Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto, kitų įstaigų (organizacijų) lėšų, paramos lėšų, suteikus specialiosios pagalbos priemones gautų lėšų ir kitų lėšų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-208](#), 2005-05-19, Žin., 2005, Nr. 71-2554 (2005-06-07), i. k. 1051010ISTA000X-208

ŠEŠTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

29 straipsnis. Teisių ir garantijų išsaugojimas

Šis Įstatymas ir kiti teisės aktai, susiję su šiuo Įstatymu ir jo įgyvendinimu, neturi pabloginti asmenų, kuriems iki šio Įstatymo įsigaliojimo buvusia tvarka buvo nustatytas invalidumas, materialinės ir socialinės padėties.

30 straipsnis. Asmenų iki 18 metų teisių išsaugojimas

1. Asmenims iki 18 metų, kuriems iki šio Įstatymo įsigaliojimo buvusia tvarka buvo nustatytas invalidumas, iki nustatyto invalidumo termino pabaigos neįgalumo lygis nustatomas jų atstovų pagal įstatymą pageidavimu. Pakartotinai tikrinant šių asmenų sveikatos būklę dėl to, kad pasibaigė nustatytas invalidumo terminas, neįgalumo lygis nustatomas privalomai.

2. Asmenims iki 18 metų, kuriems iki šio Įstatymo įsigaliojimo buvusia tvarka buvo nustatytas invalidumas, iki to laiko, kol jiems bus nustatytas neįgalumo lygis, mokamos ne mažesnės negu iki 2005 m. birželio 30 d. galiojusiuose teisės aktuose nustatytos išmokos (pensijos, pašalpos ir kompensacijos) ir jie turi teisę naudotis ne mažesnėmis garantijomis ir lengvatomis negu iki 2005 m. birželio 30 d. galiojusiuose teisės aktuose nustatytosios.

31 straipsnis. Sukakusių senatvės pensijos amžių asmenų teisių išsaugojimas

1. Iki šio Įstatymo įsigaliojimo sukakusiems senatvės pensijos amžių asmenims, kuriems iki šio Įstatymo įsigaliojimo buvusia tvarka buvo nustatytas invalidumas, iki nustatyto invalidumo termino pabaigos mokamos ne mažesnės negu iki 2005 m. birželio 30 d. galiojusiuose teisės aktuose nustatytos išmokos (pensijos, pašalpos ir kompensacijos) ir jie turi teisę naudotis ne mažesnėmis garantijomis ir lengvatomis negu iki 2005 m. birželio 30 d. galiojusiuose teisės aktuose nustatytosios.

2. Iki šio Įstatymo įsigaliojimo sukakusiems senatvės pensijos amžių asmenims, kuriems iki šio Įstatymo įsigaliojimo buvusia tvarka invalidumas buvo nustatytas neterminuotam laikui, mokamos ne mažesnės negu iki 2005 m. birželio 30 d. galiojusiuose teisės aktuose nustatytos išmokos (pensijos, pašalpos ir kompensacijos) ir jie turi teisę naudotis ne mažesnėmis garantijomis ir lengvatomis negu iki 2005 m. birželio 30 d. galiojusiuose teisės aktuose nustatytosios.

32 straipsnis. Nesukakusių senatvės pensijos amžiaus asmenų teisių išsaugojimas

1. Siekiant išsaugoti nesukakusių senatvės pensijos amžiaus asmenų, kuriems iki šio Įstatymo įsigaliojimo buvo nustatyta invalidumo grupė, teises, numatomas pereinamasis laikotarpis – nuo 2005 m. liepos 1 d. iki 2007 m. birželio 30 d.

2. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nustatyta tvarka iki 2007 m. birželio 30 d. visiems nuo 18 metų iki senatvės pensijos amžiaus asmenims, kuriems iki šio Įstatymo įsigaliojimo buvusia tvarka buvo nustatytas invalidumas, turi būti nustatytas darbingumo lygis.

3. Nesukakę senatvės pensijos amžiaus asmenys, kuriems iki šio Įstatymo įsigaliojimo buvo nustatyta I, II ar III invalidumo grupė, pereinamuoju laikotarpiu iki to laiko, kol jiems bus nustatytas darbingumo lygis, prilyginami neįgaliesiems, kurie šio Įstatymo nustatyta tvarka pripažinti nedarbingais arba iš dalies darbingais remiantis iki šio Įstatymo įsigaliojimo buvusia tvarka išduotais invalidumo pažymėjimais.

4. Nesukakusiems senatvės pensijos amžiaus asmenims, kuriems iki šio Įstatymo įsigaliojimo buvusia tvarka buvo nustatytas invalidumas, pereinamuoju laikotarpiu iki to laiko, kol jiems bus nustatytas darbingumo lygis, mokamos ne mažesnės negu iki 2005 m. birželio 30 d. galiojusiuose teisės aktuose nustatytos išmokos (pensijos, pašalpos ir kompensacijos) ir jie turi teisę naudotis ne mažesnėmis garantijomis ir lengvatomis negu iki 2005 m. birželio 30 d. galiojusiuose teisės aktuose nustatytosios.

5. Nesukakusiems senatvės pensijos amžiaus asmenims, kuriems iki šio Įstatymo įsigaliojimo neterminuotai buvo nustatytas invalidumas, darbingumo lygis nustatomas remiantis iki šio Įstatymo įsigaliojimo buvusia tvarka išduotais invalidumo pažymėjimais bei šio straipsnio 3 dalies nuostatomis, išskyrus atvejus, kai neįgalusis pats savo noru kreipiasi į Tarnybą dėl darbingumo lygio nustatymo.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS
PIRMININKAS

VYTAUTAS LANDSBERGIS

Vilnius, 1991 m. lapkričio 28 d.
Nr. I-2044

Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės
integracijos įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos direktyva 2009/50/EB dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo sąlygų siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą (OL 2009 L 155, p. 17).

2. 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/98/ES dėl vienos prašymų išduoti vieną leidimą trečiųjų šalių piliečiams gyventi ir dirbti valstybės narės teritorijoje pateikimo procedūros ir dėl valstybėje narėje teisėtai gyvenančių trečiųjų šalių darbuotojų bendrų teisių (OL 2011 L 343, p. 1).

Papildyta punktu:

Nr. [XII-355](#), 2013-06-11, Žin., 2013, Nr. 68-3400 (2013-06-28), i. k. 1131010ISTA0XII-355

3. 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/54/ES dėl priemonių, kad darbuotojai galėtų lengviau naudotis laisvo darbuotojų judėjimo teisėmis (OL 2014 L 128, p. 8).

Papildyta punktu:

Nr. [XII-2357](#), 2016-05-17, paskelbta TAR 2016-05-24, i. k. 2016-13918

Papildyta priedu:

Nr. [XI-1488](#), 2011-06-21, Žin., 2011, Nr. 85-4134 (2011-07-13), i. k. 1111010ISTA0XI-1488

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1080](#), 1995-10-31, Žin., 1995, Nr. 92-2056 (1995-11-10), i. k. 0951010ISTA00I-1080

Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su Lietuvos Respublikos įstatymu "Dėl važiavimo keleiviniu transportu lengvatų ir kai kurių kategorijų pareigūnų, tarnautojų bei kitų asmenų važiavimo keleiviniu transportu išlaidų kompensavimo tvarkos", pakeitimo ir papildymo

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1587](#), 1996-10-22, Žin., 1996, Nr. 105-2395 (1996-11-02), i. k. 0961010ISTA00I-1587

Lietuvos Respublikos invalidų socialinės integracijos įstatymo 2, 12, 13, 25, 26, 27, 28 straipsnių papildymo ir pakeitimo įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-309](#), 1997-06-26, Žin., 1997, Nr. 67-1649 (1997-07-16), i. k. 0971010ISTAVIII-309

Lietuvos Respublikos invalidų socialinės integracijos įstatymo 12 straipsnio pakeitimo įstatymas

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-904](#), 1998-10-22, Žin., 1998, Nr. 98-2706 (1998-11-11), i. k. 0981010ISTAVIII-904

Lietuvos Respublikos invalidų socialinės integracijos įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymas

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-970](#), 1998-12-15, Žin., 1998, Nr. 115-3229 (1998-12-31), i. k. 0981010ISTAVIII-970

Lietuvos Respublikos invalidų socialinės integracijos įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo 14 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymas

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1015](#), 1998-12-29, Žin., 1998, Nr. 115-3273 (1998-12-31), i. k. 0981010ISTAVIII-1015

Lietuvos Respublikos invalidų socialinės integracijos įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymas

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1480](#), 1999-12-16, Žin., 1999, Nr. 113-3284 (1999-12-30), i. k. 0991010ISTAIII-1480
Lietuvos Respublikos invalidų socialinės integracijos įstatymo 22 straipsnio pakeitimo įstatymas

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1967](#), 2004-01-20, Žin., 2004, Nr. 21-620 (2004-02-07), i. k. 1041010ISTA0IX-1967

Lietuvos Respublikos invalidų socialinės integracijos įstatymo 1, 3, 4, 5 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymas

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2540](#), 2004-11-04, Žin., 2004, Nr. 171-6300 (2004-11-26), i. k. 1041010ISTA0IX-2540

Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo, Žalos atlyginimo dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga laikinojo įstatymo, Sveikatos draudimo įstatymo, Nedarbo socialinio draudimo įstatymo, Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo, Invalidų socialinės integracijos įstatymo, Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 33, 34, 36, 45 straipsnių pakeitimo ir papildymo 45-1 straipsniu įstatymo, Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 9, 16, 28, 35, 36, 40, 43, 45, 49, 50, 54 straipsnių pakeitimo ir papildymo bei įstatymo papildymo 55-6 straipsniu ir VII skyriumi įstatymo, Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 2, 10, 28, 29, 34, 35, 38, 39, 40, 45, 49, 54, 56 straipsnių pakeitimo ir papildymo bei įstatymo papildymo 55-1, 55-2, 55-3, 55-4, 55-5 straipsniais įstatymo, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymas

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2228](#), 2004-05-11, Žin., 2004, Nr. 83-2983 (2004-05-22), i. k. 1041010ISTA0IX-2228

Lietuvos Respublikos invalidų socialinės integracijos įstatymo pakeitimo įstatymas

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-208](#), 2005-05-19, Žin., 2005, Nr. 71-2554 (2005-06-07), i. k. 1051010ISTA000X-208

Lietuvos Respublikos neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo, Valstybinių pensijų įstatymo, Mokslininkų valstybinių pensijų laikinojo įstatymo, Valstybinių socialinio draudimo senatvės pensijų išankstinio mokėjimo įstatymo, Teisėjų valstybinių pensijų įstatymo, Pensijų kaupimo įstatymo, Lietuvos nepriklausomybės akto signatarų statuso įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymas

12.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-373](#), 2005-10-18, Žin., 2005, Nr. 127-4534 (2005-10-27), i. k. 1051010ISTA000X-373

Lietuvos Respublikos neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo 15, 16, 17, 23 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymas

13.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-1778](#), 2008-11-06, Žin., 2008, Nr. 131-5028 (2008-11-15), i. k. 1081010ISTA00X-1778

Lietuvos Respublikos neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo 23 straipsnio pakeitimo įstatymas

14.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-791](#), 2010-04-29, Žin., 2010, Nr. 60-2958 (2010-05-25), i. k. 1101010ISTA00XI-791

Lietuvos Respublikos neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo 2, 10, 15, 16 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymas

15.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1488](#), 2011-06-21, Žin., 2011, Nr. 85-4134 (2011-07-13), i. k. 1111010ISTA0XI-1488

Lietuvos Respublikos neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo 1, 9 straipsnių pakeitimo ir papildymo ir įstatymo papildymo priedu įstatymas

16.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-355](#), 2013-06-11, Žin., 2013, Nr. 68-3400 (2013-06-28), i. k. 1131010ISTA0XII-355

Lietuvos Respublikos neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo 19, 20 straipsnių ir priedo papildymo ir pakeitimo įstatymas

17.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-471](#), 2013-07-02, Žin., 2013, Nr. 79-3992 (2013-07-23), i. k. 1131010ISTA0XII-471
Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo 16 straipsnio pakeitimo įstatymas

18.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2357](#), 2016-05-17, paskelbta TAR 2016-05-24, i. k. 2016-13918

Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 1, 11, 16, 17, 18, 25 straipsnių, trečiojo skirsnio pavadinimo ir priedo pakeitimo įstatymas

19.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2658](#), 2016-09-27, paskelbta TAR 2016-10-06, i. k. 2016-24700

Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 24 straipsnio pakeitimo įstatymas

20.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-445](#), 2017-06-15, paskelbta TAR 2017-06-27, i. k. 2017-10807

Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 1 straipsnio pakeitimo įstatymas

21.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-952](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21663

Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 9 straipsnio pakeitimo įstatymas

22.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1261](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10487

Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 1, 2, 14, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 straipsnių, ketvirtojo ir penktojo skirsnių pavadinimų pakeitimo ir įstatymo papildymo 20-1 straipsniu įstatymas

23.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1344](#), 2018-06-28, paskelbta TAR 2018-07-05, i. k. 2018-11442

Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 5 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymas

24.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1553](#), 2018-10-18, paskelbta TAR 2018-10-31, i. k. 2018-17468

Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 15 straipsnio pakeitimo įstatymas

25.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1761](#), 2018-12-11, paskelbta TAR 2018-12-18, i. k. 2018-20742

Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 16 straipsnio pakeitimo įstatymas

26.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2343](#), 2019-07-16, paskelbta TAR 2019-07-26, i. k. 2019-12409

Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 1 straipsnio pakeitimo įstatymas

27.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2835](#), 2020-03-31, paskelbta TAR 2020-04-07, i. k. 2020-07202

Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 22 straipsnio pakeitimo įstatymas

28.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-3119](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-07-09, i. k. 2020-15356

Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 6 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymas

29.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-215](#), 2021-03-25, paskelbta TAR 2021-03-31, i. k. 2021-06552

Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 2, 16, 18 ir 20-1 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 25-1 straipsniu įstatymas